

**Божидар Митев: 25 години останахме верни на принципите си,
защитавахме интересите на членовете на НСФЕБ**

На 16 юни 2015 год. в хотел „Лилия“- К.к. „Златни пясъци“ се състоя разширено заседание на федералния съвет на Независима синдикална федерация на енергетиците в България /НСФЕБ/ - КНСБ. На него бе тържествено чествана 25-годишнината от създаването на Федерацията.

Участваха членовете на ФС, активисти и ветерани на синдиката. На празника дойдаха: президентът на КНСБ Пламен Димитров, вицепрезидентът на КНСБ Чавдар Христов, регионалният секретар на EPSU и PSI - Марина Иrimi, зам.председателят на НФЕ Елка Арнаудова, председателят на Българска браншова камара на енергетиците /ББКЕ/ Димитър Шевичков, изпълнителният директор на НЕК ЕАД Петър Илиев, изпълнителният директор на ЕСО ЕАД Иван Йотов и други.

В своето изказване президентът на КНСБ Пламен Димитров приветства участниците във форума и се концентрира върху някои от актуалните политики на Конфедерацията. Пламен Димитров благодари на членовете и ръководството на Федерацията за положените усилия при съхраняването и издигането авторитета на НСФЕБ и КНСБ.

В своето слово председателят на НСФЕБ, инж. Божидар Митев припомни: „Преди точно четвърт век в залата на вече бившия „Енергопроект“ делегати от предприятия на българската енергетика единодушно приехме решението да учредим Независима синдикална федерация на енергетиците в България. Първият председател на федерацията Роберт Джераси и заместника му Гошо Мушкаров, заедно с ръководството на федерацията бавно, но последователно доказваха твърдото ни намерение да възродим истинския синдикализъм в енергетиката

Първите битки проведохме в края на 1990 год., когато заедно с колегите от Подкрепа и СЕБ организирахме протестен митинг пред Комитета по енергетика. Преди това още през май 1990 год. подписахме първото колективно споразумение с Комитета по енергетика, което по същество е първия БКТД. В §2 от Заключителните му разпоредби се казва: ” Това споразумение може да служи като основа за сключване на колективни трудови договори”.

В идеализма си да постигнем все още непостижими неща, допускахме и грешки, които трябваше след това с много усилия да преодоляваме. През пролетта на 1992 год., твърде наивно се опитахме да обединим всички енергетици в КНСБ в името на общите ни цели. За съжаление, с чистия ни стремеж и наивитет беше злоупотребено и при опита ни за обединение се получи трайно разединение.

През тези години ние твърдо отстоявахме с всички позволени от законите на РБългария средства, професионалните и човешки права и интереси на членовете ни. Без колебания изразявахме ясни и професионално аргументирани позиции по всички проблеми в българската енергетика.

Още през 1999 г. аргументирано се възпротивихме на идеята на тогавашните управляващи за раздробяване на Националната електрическа компания. НЕК ЕАД беше създаден на 01.01.1992 г. с решение на правителството на Димитър Попов. Едно далновидно решение!

Българската НЕК беше съизмерима с най-добрите енергийни компании в стария континент. В България тя нямаше аналози, с които да се сравнява. По това време БТК печелеше родните годишни класации с 2 мил.лв. оборот, докато дневният оборот на НЕК беше 14 мил.лв. Компанията разполагаше с добри кадрови и материални ресурси, които и позволяваха да се развива устойчиво, дори в години на обща икономическа криза.

Този икономически и енергиен гигант беше ликвидиран през април 2000 год. и разбит на 15 отделни дружества. Вместо НЕК да участва активно в покупката на енергийни обекти извън страната, притежавайки безспорни ресурси за това, компанията беше раздробена на отделни апетитни хапки, предназначени за чужди инвеститори. Тази промяна в държавната енергийна политика на страната, по мое мнение, беше продукт на някои лични мотивации, които за съжаление не се покриваха с интересите на обществото и България.

Справедливостта изисква да признаем, че въпреки някои наши несъгласия с политики и действия на управляващите, социалният диалог в бранша беше на много добро ниво. Подписаха се много добри браншови колективни трудови договори и периодично се договаряше устойчив ръст на работните заплати. Вече мога да кажа и публично, че след подсказка от г-н Иван Нейков като социален министър, заобиколихме контрола на МВФ и договорихме в големия НЕК разходи за СБКО в размер на 25%. Именно в резултат на ползотворния социален диалог, ние успяхме да формираме една сравнително висока стартова база на средствата за работни заплати, върху която в последствие натрупвахме инфлационните проценти.

След сформирането през 2001 г. на правителството на „най-големия българин Симеон Сакскобурготски”, започнаха и най-големите престъпления срещу енергетиката ни, бих добавил и държавата ни.

За съжаление професионален и публичен дебат за бъдещето на българската енергетика така и не бе допуснат – подчерта Митев, като изтъкна - и никой не пожела да се вслуша в мненията на специалистите в бранша. Решенията се взимаха в партийните централи от хора, водени от свои лични или корпоративни интереси, които не си направиха труда да проучат дори европейският опит от подобни политики. Заложник на тази политика, или по-скоро на липсата на политика е цялото българско общество. Спорна от икономическа гледна точка е дори последователността на приватизацията, която стартира с електроразпределителните дружества, въпреки доказалия предимствата в редица страни от Европа модел на изпреварваща приватизация на електрогенериращите мощности.

По повод приватизацията на ЕРД-ва, за първи път българските енергетици протестирахме групово и публично. Протестирахме и обяснявахме защо протестираме.

„ПРИВАТИЗАЦИЯТА НЕ Е ПАНАЦЕЯ“. Обяснявахме на българското общество какви ще са преките последици от приватизацията на ЕРД-ва. На 27.03.2004 г. предрекохме: **„ТРОЕН УДАР – СКЪП ТОК, ИЗНОС НА ПЕЧАЛБА, МАЛКО ПАРИ ЗА БЮДЖЕТА“.**

Въпреки нашите призови и предупреждения, невъзмутимите управляващи стартираха процедурите за продажба на ЕРД-ва. Протестирахме пред Министерство на енергетиката. На 17.05.2004 г. проведохме първия голям национален протестен митинг на енергетиците на площад „Св. Александър Невски“, в който взеха участие около 1200 колеги от цялата страна. Проведохме и регионални протести като този в Кърджали 25.05.2006 г. Не се уморихме да обясняваме какви ще бъдат последиците от приватизацията на ЕРД-ва.

Ние изразихме предположенията си за престъпния морал на царския министър *Милко Ковачев*. Какви са последиците от продажбата на ЕРД-ва вече всички български граждани го усещаме: влошено качество на услугата електроснабдяване, недостатъчни инвестиции за поддръжане и развитие на системата, перманентни съкращения на персонала, непрекъснати искания за по-висока продажна цена. Мисля, че имаме основание да квалифицираме приватизацията на ЕРД-ва като колосално престъпление. И днес не спираме да настояваме пред компетентните институции, идеолозите на раздържавяването и тези, които го проведоха, да понесат своята отговорност, включително и съдебна.

През пролетта на 2007 г. колегите от Топлофикация София разбуниха цялата енергетика и държавата. С помощта на експерти на КНСБ те извървяха целия път по ЗУКТС до ефективната стачка. След смяната на изпълнителния директор от собственика – Столична община, се подписа стачно споразумение в деня, в който стачката трябваше да стартира.

През пролетта на 2008 г. проведохме и първата ефективна, реална стачка в електроенергетиката. Организирахме я колегите ни от ЧЕЗ. На 14.03.2008 г. пред сградата на ЧЕЗ Разпределение се проведе голям митинг на енергетиците от „Петрич до Кула“. В него взеха участие и президентите на КНСБ и КТ „Подкрепа“ проф.д-р Желязко Христов, светла му памет и д-р Константин Тренчев. Стачката приключи успешно, но беше повод за много анализи и извличане на поуки.

След приватизацията на ЕРД-ва за продажба бяха обявени редица термични централи и почти всички топлофикационни дружества. Какво се случи във всички приватизирани енергийни предприятия всички знаем – непрекъснати оптимизации на персонала, в резултат на които хиляди енергетици бяха изхвърлени от системата, структурни промени, много от които с деструктивен резултат, непресъхващо желание на новите собственици максимално да увеличават печалбите си за сметка на непрекъснато намаляващите се разходи за труд.

Благодарение на услужливото и граничещо с глупост безхарактерно поведение на колегите от „Подкрепа“ и СЕБ, независимо, че НСФЕБ е най-голямата синдикална организация в Топлофикация София, след открита манипулация на Общото събрание, ние бяхме отстранени от преговорите за КТД. Върху членовете на НСФЕБ се упражнява непрестанен натиск от страна на Работодателя, или от послушни нему марионетки за промяна на синдикалното членство.

На 18.05.2011 г. председателите на синдикалните организации на НСФЕБ в Топлофикация София информираха собственика – Столична община и кмета на София г-жа Фандъкова за ненормалната обстановка в дружеството и грубото антисиндикално поведение на Работодателя.

Многократно г-жа Фандъкова ни е уверявала, че няма да допусне Топлофикация София да бъде приватизирана. Дано и след иборите да можем да оценим притесненията си, като неоснователни.

Не заехме примирена и наведена поза пред никой от новите собственици. Останахме верни на принципите си, защитавахме интересите на членовете на НСФЕБ, авторитета на синдикализма и КНСБ. И в променените условия ние не преставахме да имаме активни позиции по процесите в българската енергетика.

Вероятно повечето от вас си спомнят, че през 2010 г. и 2011 г., с подкрепата на депутати от парламентарното мнозинство успяхме да осуетим едни безумни промени в закона за енергетиката, инициирани от тогавашният министър Трайчо Трайков. Тези промени, ако бяха станали реалност, биха позволили приватизацията на мрежите 110 kV и подстанциите 110/20 kV. Успяхме, спечелвайки дори и подкрепата на влиятелната по това време Искра Фидосова.

С ръководството на ЧЕЗ започнахме през 2012 г. да дискутираме политика за подобряване на резултатите от работата на групата в България.

Номинирахме, а КНСБ награди EVN България с наградата „Прометей“ за постоянните усилия на компанията за осигуряване на своите работници максимално безопасни и здравословни условия на труд.

Във всичките изминали години успяхме да запазим традиционно добрия и ползотворен социален диалог в двете големи държавни компании – НЕК и ЕСО.

Казвайки добри думи за някои от социалните ни партньори, би било нечестно ако не спомена и партньора ни на браншово ниво – Българската браншова камара на енергетиците и нейния дългогодишен председател инж. Димитър Шевиков. Ние сме от малкото браншове, в които браншовото колективно договаряне е с утвърдени традиции. Благодарение на някои чуждоземни собственици е имало и напрегнати моменти във взаимоотношенията ни, но със съвместните усилия на УС на камарата и ръководствата на национално-представителните синдикални федерации, сме намирали добрия и разумен баланс.

Все по-труден, обаче и по-безполезен става социалния диалог в дружествата от холдинга с мажоритарен собственик Христо Ковачки. Енергийните дружества в холдинга като цяло са печеливши, но работещите в тях получават заплатите си със закъснение, не рядко и не в пълен размер. Вече четири години в тези дружества няма социални плащания, въпреки че в БКТД е ясно записано, че средствата за СБКО не могат да бъдат по-малко от 10%. ТЕЦ "Марица 3"-Димитровград е единственото дружество в енергетиката, в което вече повече от 5 години няма преговори и не е подписан КТД. Нескромно си мисля, че г-н Ковачки би трябвало да е по-благодарен и на КНСБ, и на НСФЕБ затова, че в продължение на години подкрепяхме бизнеса му.

В последните две години, когато чуя Енерго про, у мен спонтанно възниква асоциацията: бандити плюс слаба държава. Незнам дали съм прав, но вътрешното ми усещане е силно и точно такова. Колегите ни работещи в трите дружества на Енерго про са мачкани, заплашвани, уволнявани и незаконно преназначавани на срочни трудови договори. Представителите на мажоритарния собственик, (който и да е) той имат нахално и нагло отношение към институциите в държавата. Преследват се и набеждават в абсурдни нарушения някои ръководители на синдикални организации и активни дейци на НСФЕБ. Трима вече са уволнени, а други са принудени да напуснат. Уволняват се и се принуждават да напускат отлични специалисти с дългогодишен опит. Очевидно знаещите и със собствено мнение хора не са желани в Енерго про. Чест прави на уволнените Бисер Върбанов, Цветелина Панбукчян и Марияна Копанарова, на настоящия председател на НСФЕБ в групата дружества Володя Василиев, на мъжкото момиче Сияна, секретар в Енерго про мрежи, че дават пример за достойно и честно поведение.

Категоричен съм, че ако всички ние от КНСБ бяхме показали повече решителност, повече характер и разбира се себеуважение, днес ситуацията в Енерго про би била много по-различна. Ние енергетиците от КНСБ, а чрез нас и КНСБ бихме могли да повлияем на решенията на всяко едно българско правителство. Да не говорим, какво би било влиянието ни върху един работодател.

В заключение председателят на НСФЕБ Божидар Митев изтъкна: „Очевидно единството и единдействието на енергетиците в КНСБ ще остане наша болка. Дано тя не продължава дълго!

Мисля, че вече е наложително без да нарушаваме партийната си независимост да преодолеем политическата си стерилност. С какви действия и инструменти ще поддържаме непрекъснато авторитета си на незаобиколим фактор? Способни ли сме да продуцираме и налагаме конкретни политики, подкрепени от трудовите хора на България, без да се самозабравяме и надценяваме? Ще продължим ли и за в бъдеще да залагаме на протестите, декларациите, становищата и позициите, като едва ли не единствени инструменти за въздействие? Мисля, че такъв дебат е крайно време да започне в КНСБ”.

От името на ръководството на Федерацията Божидар Митев награди активисти и ветерани с юбилейния плакет на НСФЕБ-КНСБ.